

خلاصه فصل نهم پرورشی سیف

✿ انگیزش ✿ به نیروی ایجادکننده، نگهدارنده و هدایت کننده ی رفتار گفته می شود.

✿ انگیزش ✿ فرایندهای روانشناختی ک رفتار دانش آموزان را در جهت یادگیری هدایت و حفظ میکنند

✿ انگیزه ✿ به صورت نیاز یا خواست ویژه ای که انگیزش را موجب می شود تعریف شده است.

✿ انگیزه و انگیزش به صورت مترادف به کار میروند.

انگیزه را می توان دقیق تر از انگیزش دانست

به این صورت که انگیزش را عامل کلی مولد رفتار اما انگیزه راعلت اختصاصی یک رفتار خاص به حساب آورد.

✿ اصطلاح انگیزه بیشتر در اشاره به رفتار انسان به کار می رود.

✿ انگیزه برای مشخص کردن قصد یا بازده دلخواه یک رفتار به کار میرود و پس کاربرد اصطلاح انگیزه در مورد حیوانات جایز نیست.

از لحاظ پرورشی انگیزش هم هدف است و هم وسیله.

✿ بعنوان هدف ماز یادگیرندگان میخواهیم ک نسبت ب موضوعهای مختلف علاقه کسب کنند

✿ بعنوان وسیله انگیزش به صورت آمادگی روانی یک پیش نیاز یادگیری به حساب می آید اگر یادگیرندگان نسبت به درس بی علاقه باشند، دارای انگیزش سطح پایینی باشند، درس را یاد نخواهند گرفت پیشرفت چندانی نصیب آنها نخواهد شد

ولی اگر انگیزش بالایی داشته باشند هم ب دنبال کسب اطلاعات بیشتری در زمینه مطلب درسی خواهند رفت و هم پیشرفت زیادی نصیب آنها خواهد شد

رویکرد رفتاری

✿ پیروان رویکرد رفتارگرایی انگیزش را وابسته به کسب تقویت و اجتناب از تنبیه می دانند.

این برداشت از انگیزش بر اندیشه اصلی رفتارگرایان استوار است ک میگویند پیامدهای اعمال و رفتارها هدایت کننده و کنترل کننده آنها هستند

این فایل رایگان است راضی ب کپی برداری برای فروش نیستم

آرینا پناهي

بنا ب گفته لفرانسوا لذت جویی روانشناختی (اصل لذت درد) خلاصه آسانی از اساسی ترین انگیزشی رفتارگرایان است. طبق اصل لذت درد ما می کوشیم تا کسب لذت کنیم و از درد بگریزیم.

لادر رویکرد رفتاری انگیزش، انگیزانه ها یا مشوقها منبع انگیزشی یادگیرندگان به حساب می آیند.

انگیزانه یک شیء یا رویداد است که رفتار را بر می انگیزاند یا باز می دارد.

بر اساس این رویکرد، معلمانی که به کمک نمره، جایزه، تشویق کلامی و برخورد محبت آمیز دانش آموزان را به درس خواندن و انجام رفتارهای پسندیده وا می دارند و با سرزنش، توبیخ ترشروی و بی مهری آنان را از تنبلی و انجام رفتارهای ناپسند باز میدارند سطح انگیزش آنها را بالا میبرند.

رویکرد شناختی

لادر رویکرد شناختی انگیزش، باور بر این است که اندیشه های فرد سرچشمه انگیزش او هستند.

شناخت گرایان معتقدند که رفتار ها توسط هدف ها، نقشه ها، انتظارات و نسبت دادن های فرد ایجاد و هدایت می شوند و لذا انگیزش درونی

بیشتر از انگیزش بیرونی مورد تاکید آنان است.

یکی از انگیزشهای اصلی وابسته به یادگیری بر شکل گیری هدف ها و کوشش برای تحقق بخشیدن آنها تاکید میکند.

نیککی از مفاهیم نزدیک به مفهوم انگیزش در رویکرد شناختی انگیزش شایستگی است.

از قول وایت ک این مفهوم را مطرح کرده است منظور از انگیزش شایستگی آن است که افراد برانگیخته می شوند تا با محیط خود به طور موثر برخورد کنند، بر دنیای خود مسلط شوند، اطلاعات را به طور موثر پردازش نمایند.

مردم ب این سبب ب این کارها دست می زنند ک برای تعامل موثر با محیط دارای انگیزش درونی هستند

برای شناخت گرایان انگیزش درونی مهم تراز انگیزش بیرونی است

انگیزش بیرونی انگیزشی است که به وسیله عوامل خارج از فرد و خارج از کاری ک انجام میگیرد برانگیخته می شود مانند پاداش تقویت و تنبیه، در حالیکه انگیزش درونی به کاری که انجام می گیرد وابسته است، مانند اشتیاق فرد برای انجام آن کار.

این فایل رایگان است راضی ب کپی برداری برای فروش نیستم

آرینا پناه‌ی

رویکرد انسان گرایی

در رویکرد انسان گرایی به جای تاکید بر تقویت و تنبیه به عنوان منبع اصلی انگیزش، به توانایی دانش آموزان برای رشد شخصی، آزادی انتخاب هدف های زندگی و ویژگیهای مثبت تاکید میشود
از دیدگاه روانشناسان انسان گرا، برای ایجاد انگیزش باید احساس شایستگی، خودمختاری و عزت نفس را در افراد افزایش داد.

یکی از مهمترین نظریه پردازان انسانگرا، آبراهام مازلو، انگیزش را با توجه به نیازها توضیح داده است.

نیاز به یک حالت ناشی از کمبود یا محرومیت در موجود زنده گفته میشود.

اصطلاح وابسته به نیاز سائق است

سائق انرژی یا میل حاصل از نیاز است.

مازلو نیازهای انسان را به سلسله مراتبی طبقه بندی کرده است

نیازها ابتدا ب دو دسته کلی تقسیم شده اند

نیازهای کمبود و کاستی همان نیازهای اساسی هستند

نیازهای رشد و بالندگی همان فرا نیازها هستند

نیازهای اساسی

نیازهای فیزیولوژیکی یا جسمی

نیاز به امنیت و ایمنی

نیاز به عشق و تعلق

نیاز به عزت نفس و احترام به خود

مهمترین و آشکارترین نیاز انسان نیازهای فیزیولوژیکی است.

این فایل رایگان است راضی ب کپی برداری برای فروش نیستم

آرینا پناه‌ی

❖ نخستین وظیفه معلمان و والدین توجه ب نیازهای فیزیولوژیکی کودکان است

❖ نیازهای کاستی از محرومیت انسان سرچشمه میگیرند

❖ فرایندها نیرویشان را از میل ادمی ب رشد و بالندگی کسب میکنند

❖ فرا نیازها ❖ به نیازهای مربوط به خود شکوفایی یا تحقق به خویشتن نیر معروف اند

فرایندها ❖ نیازهای فرد برای رسیدن به

آنچه که در حداکثر توان و استعداد دارد.

نیازهای خود شکوفایی مواردی چون کنجکاوی، اشتیاق برای شناخت، یادگیری، کسب حقیقت، دانش اندوزی، تجربه

کردن، درک زیبایی و نظم و هماهنگی را شامل می شوند

❖ خودشکوفایی ❖ یک فرایند است نه یک حالت، فرایند رشد، یعنی شدن و بالیدن. ❖

❖ وقتی ک همه نیازهای اساسی برآورده شدند انسان ب فکر خودشکوفایی می افتد یعنی میکوشد تا توانایی ها و

استعدادهای خودش را کشف کند و ارمانهایش را تحقق بخشد

مازلو معتقد است ک این دسته از نیازها تنها در انسانهایی ک دارای شخصیتی سالم هستند یافت میشودو تنها یک درصد

مردم ب آن دست می یابند

ویژگی افراد خودشکوفاز نظر مازلو ❖

❖ داشتن درک درستی از واقعیت

❖ توانای پذیرش خود و دیگران

❖ طبیعی بودن

❖ مشکل محور بودن به عوض خود محور بودن

❖ علاقه مند به تنهایی و خلوت

❖ مقاومت در برابر هم شکل شدن با دیگران

❖ همدلی نسبت به دیگران

این فایل رایگان است راضی ب کپی برداری برای فروش نیستم

آرینا پناه

مازلو میگوید انسان کامل کسی است که بالاترین سطح نیازها دست یابد یعنی اگر فرد نیازهای چهارگانه پیش از نیاز ب خودشکوفایی را برآورده سازد اما ب مرحله خودشکوفایی نرسیده باشد انسان کاملی نیست مازلو میگوید انگیزش از اشتیاق فرد برای ارضای نیازهای سلسله مراتب مورد نظر او سرچشمه می گیرد ب گفته فستکو و مککلور هدف هایی که آگاهانه از سوی افراد برگزیده میشود وسایلی هستند برای ارضای نیازهای اساسی آنان،

رویکرد اجتماعی فرهنگی

یکی دیگر از رویکردهای انگیزشی رویکرد اجتماعی و فرهنگی است. بنا به این رویکرد، منبع انگیزشی مهم برای بعضی افراد بودن با دیگران و داشتن رابطه دوستانه متقابل با آنان است. در دیدگاه اجتماعی - فرهنگی انگیزش برای مشارکت فرد با گروه برای یادگیری تاکید میشود. طبق این دیدگاه یک محیط یادگیری می تواند نوعی تکیه گاه انگیزشی تدارک ببیند که در آن افراد به فعالیتهای پپردازند که به تنهایی انجام نخواهند داد. این منطقه تقریبی رشد انگیزش شبیه به توصیف اولیه ویگوستکی از نظریه تقریبی رشد است. دیدگاه اجتماعی و فرهنگی بر این عقیده است که فرد در جمع یادگیرندگانی که حمایت کننده اند بیشتر از حضور در میان کسانی که رقابت انگیز عمل می کنند دارای انگیزش است. یادگیرندگان در صورتی برای یادگیری برانگیخته می شوند که عضوی از کلاس درس یا آموزشگاه باشند که برای یادگیری ارزش قائل هستند.

یکی از مفاهیم وابسته به رویکرد اجتماعی فرهنگی مفهوم هویت است

افراد به فعالیتهای اقدام می کنند که هویت و روابط آنان را با گروهی که در آن عضو هستند حفظ نمایند

مفهوم نزدیک به رویکرد انگیزشی اجتماعی فرهنگی نیاز پیوندجویی یا نیاز پیوستگی است

سانتروک میگوید این نیاز معرف انگیزه افراد در ایجاد ارتباط با دیگران است

این فایل رایگان است راضی ب کپی برداری برای فروش نیستم

آرینا پناهي

اُرمروُد نیاز پیوندجویی یا پیوستگی را میل به برقراری روابط دوستانه با دیگران تعریف کرده است
نیاز به پیوند جویی دانش آموزان تعیین کننده انتخابهای آنان در مدرسه است.

رویکرد انتظار ضرب در ارزش

یکی دیگر از نظریه های انگیزش نظریه انتظار ضرب در ارزش است

این نظریه انگیزشی هم جنبه رفتاری دارد و هم جنبه شناختی

فرمول این نظریه

ارزش تشویقی موفقیت $\times$ انتظار موفقیت = انگیزش

بنابر فرمول بالا، مقدار زمان و کوششی که افراد مایل اند صرف انجام یک تکلیف یا کاری بکنند میزان انگیزش آنان برابر

است با حاصل ضرب دو عامل

۱. سطح انتظارشان در رابطه با اینکه تا چه حد آن کار را با موفقیت انجام خواهند داد

۲. میزان ارزشی که برای انجام آن کار قائلند.

در فرمول بالا، ارزش ضرب در انتظار همان مفهوم خودکارآمدی است.

خودکارآمدی یا خودکارآمدی تصویری به باور شخص نسبت به توانایی اش برای انجام یک رفتار به منظور

رسیدن به یک هدف مربوط است .

بنا به گفته اندروسون و بورک در چارچوب نظریه انتظار ضرب در ارزش معلمان برای اینکه دانش آموزان را ب یادگیری

برانگیزانند باید هم ب آنان کمک کنند تا برای فعالیتهای آموزشی و علمی ارزش قائل شوند و هم آنان را مطمئن سازند

ک اگر ب اندازه کافی بکوشند در آن فعالیتها موفق خواهند شد

ب گفته وولفک به فرمول انتظار ضرب در ارزش عامل هزینه نیز اضافه شده است

یعنی ارزشی ک شخص برای یک تکلیف قائل است هم ب برآورد او از ارزش آن تکلیف و هم ب هزینه ای ک صرف

انجام ان میشود وابسته است

این فایل رایگان است راضی ب کپی برداری برای فروش نیستم

آرینا پناه‌ی

نظریه برانگیختگی

یکی دیگر از نظریه های مربوط ب انگیزش نظریه برانگیختگی است
 برانگیختگی را میتوان به عنوان تغییر در ضربان قلب، فعالیت مغزی و تنفس تعریف کرد.
 سطح برانگیختگی، پیچیدگی تکلیف و اثربخشی عملکرد به هم ارتباط دارند
 یکی از نظریه پردازان اولیه برانگیختگی فیزیولوژیکی براین باور است ک تکالیف مختلف دارای سطوح برانگیختگی متفاوت اند
 پنا به نظریه برانگیختگی هب، اگر سطح برانگیختگی فرد بسیار بالا باشد، بر محیط به گونه ای عمل خواهد کرد که سطح برانگیختگی را کاهش دهد.
 برای مثال، اگر دانش آموز مشغول مطالعه است و تلویزیون یک برنامه مهیج را ارائه می دهد، ممکن است تلویزیون را خاموش کند و یا محل دیگری را برای مطالعه کردن انتخاب نماید
 در مقابل اگر سطح برانگیختگی پایین است مثلاً محیط بسیار ساکت است، دانش آموز ممکن است رادیو را روشن کند، بادوستانش حرف بزند چای بنوشید، یا کار دیگری را انجام دهد.
 به طور کلی، وقتی که سطح برانگیختگی بسیار بالا است، کاهش دادن آن تقویت کننده است، و زمانی که سطح برانگیختگی بسیار پایین است، افزایش دادن آن تقویت کننده است

نظریه انگیزش پیشرفت

یکی دیگر از نظریه های ارزش ک در روانشناسی پرورشی جای مهمی دارد نظریه انگیزش پیشرفت است
 منظور از انگیزش پیشرفت یانیا به پیشرفت یا انگیزش موفقیت
 میل به اشتیاق برای کسب موفقیت و شرکت در فعالیتهای است که موفقیت در آنها به کوشش و توانایی شخص وابسته است

این فایل رایگان است راضی ب کپی برداری برای فروش نیستم

آرینا پناه‌ی

۵۰ دانش آموزان دارای انگیزش پیشرفت سطح بالا همواره میخواهند موفق شوند و آن را انتظار می کشد و بعد از شکست از کوشش خود را دو برابر می کنند و ب فعالیت خود ادامه میدهند تا موفق شوند

۵۱ واضعان اصلی نظریه انگیزش پیشرفت مکلند ؛ اتکینسون ؛ کلاک ؛ لول هستند

۵۲ واضعان اصلی این نظریه در کتاب خود ب عنوان انگیزه پیشرفت نوشتند بعضی افراد بلندپروازتر از دیگران اند و برای کسب موفقیت در زندگی می کوشند

۵۳ پژوهشها نشان می دهند افراد دارای انگیزه پیشرفت زیاد در انجام کارها از جمله یادگیری برافرادی ک از این انگیزه بی بهره اند پیشی میگیرند

۵۴ انگیزش پیشرفت در ابتدا تحت تاثیر تجارب فرد در خانواده است، اما پس از آنکه دانش آموز چند سالی در مدرسه کسب تجربه میکند، موفقیت و انگیزش بر یکدیگر اثر میگذارند.

۵۵ کسب توفیق در تکالیف چالش انگیز برای افراد دارای انگیزش پیشرفت مهم و افتخارآمیز است

۵۶ بنا ب نظریه اتکینسون ۵۷ اشخاصی که دارای انگیزه پیشرفت قوی هستند در تکالیفی که دارای درجه دشواری متوسط اند یعنی نه خیلی دشوار و نه خیلی آسان هستند توفیق زیادی به دست می آورند.

۵۸ فتنکو و مکلور ۵۹ برای یک فرد دارای انگیزه پیشرفت قوی مقدار لذتی ک هنگام موفقیت تجربه می کند ب سطح تصویری چالش وابسته است

۶۰ باافزایش سطح چالش لذت همراه با موفقیت نیز افزایش می یابد

علاوه بر انگیزه پیشرفت اصطلاح انگیزه اجتناب از شکست نیز مطرح است

۶۱ اصطلاح انگیزه اجتناب از شکست به گرایش فرد برای دوری گزیدن از شرمساری و تحقیر وابسته به شکست گفته میشود.

افرادى که در آنها انگیزه اجتناب از شکست نیرومند است، موقعیتهایی را ترجیح میدهند که در آنها نتیجه کار معلوم است و از بودن در موقعیت هایی که نتیجه آن معلوم نیست مضطرب می شوند، لذا این افراد از درگیری با تکالیف چالش انگیز می گریزند

این فایل رایگان است راضی ب کپی برداری برای فروش نیستم

آرینا پناه‌ی

نمایی دیگر از تفاوت های میان افراد دارای انگیزه پیشرفت و افراد دارای انگیزه اجتناب از شکست پشتکار و اصرار افراد گروه اول در کسب موفقیت است
یعنی اینکه وقتی افراد دارای انگیزه پیشرفت قوی در رسیدن به هدفشان شکست می خورند، با جدیت بیشتری به ادامه کار میپردازند.
در مقابل افراد دارای انگیزه اجتناب از شکست از کار خود دست می کشند.
انگیزه اجتناب از شکست با انگیزه پیشرفت رابطه منفی دارد یعنی اینکه وقتی یکی از آنها نیرومند است دیگری ضعیف است

نظریه انگیزشی نسبت دادن یا نظریه اسناد

نمنا به نظریه نسبت دادن یا اسناد، چگونگی ادراک و تفسیر فرد از علت های موفقیت و شکست خودش از تعیین کننده های اصلی انگیزش او به حساب می آید.
وولفلک میگوید نظریه نسبت دادن انگیزش به ما می گوید که چگونه تبیین ها، توجیه ها، بهانه های فرد درباره خودش و دیگران بر انگیزش او تاثیر می گذارند
نمکی از نظریه پردازان اصلی در حوزه نسبت دادن واینر است
او نظریه نسبت دادن را ب یادگیری و آموزش پیونده زده است
جنبه های نسبت دادن

بنا به نظریه واینر، علت هایی که افراد برای شکست و موفقیت شان برمیگزینند دارای سه بعد یا سه جنبه زیر است

مکان کنترل یعنی موقعیت یا منبع علت موفقیت و شکست در رابطه با فرد * درونی یا بیرونی *

وضعیت پایداری یعنی ثابت یا متغیر بودن علت های موفقیت و شکست * پایدار و ناپایدار *

کنترل پذیری یعنی در اختیار فرد قرار داشتن علت های موفقیت و شکست یا خارج از اختیارات او بودن * قابل کنترل یا غیر قابل کنترل *

این فایل رایگان است راضی ب کپی برداری برای فروش نیستم

آرینا پناه‌ی

✿ بخت یا شانس

* بیرونی، ناپایدار، غیر قابل کنترل *

✿ توانایی

* درونی، پایدار، غیر قابل کنترل *

✿ کوشش آنی

* درونی، ناپایدار، قابل کنترل *

✿ از بعدهاى سه گانه نسبت دادن مفهوم مکان کنترل جای مهمی دارد

۱۶ نظریه مکان کنترل از آن **جولیان روتر** است

۱۷ افرادی هستند که موفقیت ها و شکست هایشان را ب شخص خود نسبت میدهند

افراد دارای منبع درونی کنترل هستند

معتقدند که رویدادهای مثبت زندگی در نتیجه نقشه ریزی دقیق و کوشش پیگیر خود آنها ب دست می آید

لذا برای هرگونه عمل و رفتار خود و پیامدهای ناشی از آن قبول مسئولیت می کنند

براین باورند که کنترل زندگی خود را شخصا در دست دارند و برای مهارتها و توانایی های خود ارزش قائل میشوند

۱۸ افرادی هستند موفقیت ها و شکست هایشان را ب عوامل محیطی بیرون از خود مثل بخت و شانس و سطح دشواری

تکلیف و... نسبت می دهند این افراد دارای منبع بیرونی کنترل هستند

این افراد بین رفتار خود و رویدادها هیچ گونه رابطه علت و معلومی نمی بینند و بخت و اقبال و افراد دیگر و... را مسئول

رفتار خود می دانند و برای اعمال و رفتار خود قبول مسئولیت نمی کنند

و چون این افراد بر این باورند که رفتارها و مهارتهای خود آنان بر تقوینتهای ک دریافت می کنند چندان تأثیری ندارد برای

کوششهای خود ارزشی قائل نمیشوند آنها ب کنترل زندگی خود ب دست خویش در حال و آینده چندان ایمانی ندارند

این فایل رایگان است راضی ب کپی برداری برای فروش نیستم

آرینا پناهي

❖ وقتی که موفقیت یا شکست به عوامل درونی نسبت داده می شوند غرور و شرمساری افزایش می یابد

❖ وقتی که موفقیت و شکست به عوامل بیرونی نسبت داده می شوند غرور و شرمساری کاهش مییابد .

❖ موفقیتی که به توانایی زیاد یا سخت کوشی نسبت داده میشود از موفقیتی که فرد آن را به سادگی تکلیف یا خوش اخلاقی خود نسبت می دهد احساس غرور بیشتری ایجاد میکند و جنبه تقویتی دارد

به همین منوال، شکستی که به توانایی کم یا کوشش کم نسبت داده میشود از شکستی که به دشواری زیاد تکلیف یا به بدقولی نسبت داده میشود به شرمساری بیشتری میانجامد و اثر تنبیهی زیادتری دارد

❖ منبع کنترل بر پیامدهای عاطفی یا هیجانی ناشی از بازده های پیشرفت تاثیر دارد

❖ منبع کنترل با عزت نفس رابطه دارد

❖ علت های نسبت داده شده ب خود یعنی درون یا احساس ارزش شخصی را افزایش می دهد یا موجب یک تصور منفی از خوشتن می گردد

❖ تاثیر پایداری اسنادها تغییر انتظار برای موفقیت و شکست است

❖ ویژگی یابعد کنترل پذیری ب مجموعه ای از عواطف یا هیجانها منجر میشود

اسنادهایی ک زیر کنترل فرد هستند ب احساس شایستگی و اطمینان یا گناه منجر میشود

اما اسنادی ک ب وسیله ی دیگران کنترل میشوند احساس شخصی قدرشناسی یا خشم را ب جود می اورند

❖ بعد کنترل پذیری ب ویژه در روابط بین شخصی با اهمیت است در این شرایط بعد کنترل پذیری بر علاقه و بی علافگی و پاداش و تنبیه و رفتارهای یاری رسان موثرند

درماندگی آموخته شده ❖

❖ مفهوم درماندگی آموخته شده نشان دهنده منفی ترین حالت مفهوم خود پاخودپندار است ❖

❖ درماندگی آموخته شده به حالت یادگیرندگانی اشاره میکند که کوشش را با پیشرفت مرتبط نمیدانند.

آنان یادگیرندگانی هستند که باور دارند هر کاری بکنند به موفقیت دست نمی یابند.

❖ این اعتقاد ک پیامدهای رفتار مستقل از رفتار فردند ابتدا ب وسیله سلینگمن مورد پژوهش قرار گرفت

این فایل رایگان است راضی ب کپی برداری برای فروش نیستم

آرینا پناهي

❁ سلیگمن مفهوم درماندگی آموخته شده را ب عنوان حالت ویژه ای تعریف کرد ک اغلب در نتیجه اعتقاد فرد مبنی بر اینکه رویدادها زیر کنترل او نیستند در او ایجاد میشود

ب سخن دیگر بعد از یک رشته تجربه ک در آن پاسخهای فرد در نتیجه رفتار او تغییری ایجاد نمی کند می آموزد ک رفتار و نتیجه رفتار او از یک دیگر مستقل اند

❁ مفاهیمی که با درماندگی آموخته شده معادل هستند عبارت اند از بی میلی برای انجام هر عملی به منظور کسب تقویت یا گریز از تنبیه ، منفعل بودن به طور کلی ، گوشه گیری، ترس، افسردگی، پذیرا بودن هر آنچه اتفاق میافتد.

❁ درماندگی آموخته شده هم جنبه عاطفی دارد و هم جنبه شناختی.

❁ جنبه عاطفی آن مربوط میشود به پایین بودن سطح عزت نفس و بالا بودن سطح اضطراب و افسردگی.

❁ جنبه شناختی آن انتظار شکست، کاهش فعالیت و استفاده از راهبردهای ناموفق است.

اسلاوین میگوید معلمان با انجام کارهای زیر میتوانند ب دانش آموزان در زمینه درماندگی آموخته شده کمک کنند

❖ فراهم آوردن فرصت های گام به گام برای کسب موفقیت از سوی دانش آموزان

❖ دادن بازخورد فوری به دانش آموزان

❖ ایجاد انتظارات مثبت و واداشتن دانش آموزان به انجام کوششهای پیگیر

❁ کاربردهای آموزشی نظریه انگیزشی نسبت دادن

❁ مشکل بزرگ آموزشی معلمان وجود دانش آموزانی است که دارای مفهوم خود یا خودپنداره سطح پایینی هستند، این مفهوم خود ضعیف از شکستهای پیاپی آنان در یادگیری ناشی شده است. این دانش آموزان بین موفقیت ها و اعمال خود رابطه نزدیکی نمی بینند و شکست خود را به فقدان توانایی نسبت میدهند.

این اعتقاد ک نتایج اعمال آنها مستقل از اعمال آنهاست ب درماندگی آموخته شده می انجامد

این فایل رایگان است راضی ب کپی برداری برای فروش نیستم

آرینا پناه‌ی

هدف برنامه های آموزشی مربوط به تغییر دادن اسناد های ناسازگار این است که روند زیر تغییر کند ﴿۱﴾ شکست ﴿۲﴾ فقدان توانایی * غیر قابل کنترل * ﴿۳﴾ احساس عدم شایستگی * نپذیرفتن مسئولیت * ﴿۴﴾ دست کشیدن از کوشش ﴿۵﴾ کاهش عملکرد

ب روند زیر تبدیل شود ﴿۱﴾ شکست ﴿۲﴾ فقدان کوشش * قابل کنترل * ﴿۳﴾ احساس گناه و شرمساری * پذیرفتن مسئولیت * ﴿۴﴾ کوشش بیشتر ﴿۵﴾ افزایش عملکرد.

برای این منظور

۱ شرایط آموزشی باید بر یادگیری تاکید کند نه بر پیشرفت
۲ کاهش رقابت میان دانش آموزان برای کسب نمره باید باشد
۳ طبق پژوهش های ایمس در موقعیتهای آموزشی که در آن رقابت میان دانش آموزان حاکم بوده حتی دانش آموزان دارای مفهوم خود سطح بالا نیز با شکست مواجه شده اند و ب دنبال آن انتقاد از خود افزایش یافته و تصورات فرد نسبت ب توانایی شخصی اش کاهش یافته است
طبق تحقیقات کیت و کول

❖ **مهمترین عاملی که مستقیماً با میزان یادگیری رابطه مثبت نشان داد و سطح توانایی یادگیرندگان بود**

بعد از آن دو عامل دیگر یعنی آموزش معلم و انگیزش برای یادگیری ست
دانش آموزانی که در یک مدرسه دارای کیفیت و برنامه های سطح بالا ب تحصیل اشتغال دارند از انگیزش زیادی برخوردارند
دانش آموزانی که انگیزش تحصیلی سطح بالایی دارند فعالیتهای تحصیلی بیشتری می پذیرند تکالیف درسی بیشتری انجام می دهند و در نتیجه موفقیت بیشتری کسب می کنند

این فایل رایگان است راضی ب کپی برداری برای فروش نیستم

آرینا پناه

فنون ایجاد انگیزش در یادگیرندگان

بهترین راه ایجاد انگیزش در یادگیرندگان نسبت به یادگیری بهبود شرایط یادگیری و افزایش سطح کیفیت روشهای آموزشی است

هدفهای آموزشی خود را در آغاز درس به یادگیرندگان بگویید و از آنها بخواهید تا برای خود نیز هدفهای یادگیری انتخاب کنند.

داشتن هدف از سوی یادگیرنده موجب بالا رفتن سطح انگیزش میشود هدفهای یادگیرندگان زمانی بیشترین تأثیر را بر انگیزش آنان دارد که دقیق و قابل دستیابی باشد و باور کنند که رسیدن به هدف ها برایشان مهم است.

در شرایط مقتضی از تشویق های کلامی استفاده کنید.

تشویق دانش آموز ساده ترین و طبیعی ترین وسیله ای است که معلم در اختیار دارد.

از آزمونها و نمرات به عنوان وسیله ای برای ایجاد انگیزش در یادگیرندگان استفاده کنید.

نکته ای که باید در رابطه با آزمونها در نظر گرفت این است که آنها را بعنوان وسیله ای برای دادن بازخورد به دانش

آموزان در رابطه عملکرد و میزان یادگیری شان استفاده کنید ن بعنوان وسیله ای جهت ارباب و تنبیه آنها

از خاصیت برانگیزانندگی موضوع های مختلف استفاده کنید، و آموزش خود را با تجارب و موارد جالب همراه سازید

مطالب آموزشی را از ساده به دشوار ارائه دهید

در این صورت یادگیرندگان ابتدا مطالب ساده رو یاد میگیرند و ب اندازه کافی موفقیت کسب میکنند باعث میشود

انگیزش یادگیرنده نسبت به یادگیری افزایش یابد و او آماده تر میشود کسب پیشرفت غالباً با دریافت پاداش و تایید معلم

همراه است که این خود یکی از عوامل انگیزشی ست

معلم باید سعی کند تا در تمام مراحل آموزشی برای همه یادگیرندگان فرصت کسب موفقیت فراهم آورد

از ایجاد رقابت و هم چشمی در میان دانش آموزان جلوگیری کنید.

معلم می تواند برای جلوگیری از ایجاد رقابت میان دانش آموزان در بحث های کلاسی، در جریان بحث، پس از گفتن نام دانش آموزی معین به طرح سوال پردازد.

این فایل رایگان است راضی ب کپی برداری برای فروش نیستم

آرینا پناه‌ی

بردن نام دانش آموز پیش از طرح سوال موجب خواهد شد که معلم مشارکت همه دانش‌آموزان را در فعالیت های آموزشی جلب نماید و همه آنها تقویت دریافت کنند.

اما اگر معلم ابتدا سوالی را طرح کند و بعد از دانش آموزان بخواهد که هر که میتواند به آن جواب دهد، تعداد کمی از دانش آموزان مستعد و قوی کلاس به سوالهای معلم پاسخ خواهند داد و تنها آنها مورد تقویت و تایید قرار میگیرند.

❖ هنگام آموزش مطالب تازه از مثال های آشنا و هنگام کاربرد مطالب آموخته شده از موقعیتهای تازه استفاده کنید.

مثال های آشنا ب جریان یادگیری سرعت می بخشد و سطح علاقمندی دانش اموزان را افزایش می دهد
مطالب آموخته شده در موقعیتهای تازه باعث میشود از یکنواختی مطلب و حالت کسل کنندگی آن کاسته شود و علاقه افزایش یابد

❖ علاوه بر توضیح و تشریح مطالب به طور کلامی، تا آنجا که ممکن است از روشهای دیگر آموزشی نیز استفاده کنید و دانش آموزان را به مشارکت در یادگیری تشویق کنید

کسل کننده ترین روش آموزشی اینکه معلم تمام وقت کلاس را ب خود اختصاص دهد و فرصت هیچ گونه فعالیت و اظهارنظری را ب یادگیرندگان ندهد

یکی از بهترین راههای ایجاد انگیزه در یادگیرندگان شرکت دادن آنها در فعالیت های کلاسی ست
❖ پیامدهای منفی مشارکت یادگیرندگان در فعالیت یادگیری را کاهش دهید.

عواملی ک باعث دلزدگی دانش اموزان میشود

❑ گرفتن نمره کم

❑ اجبار در انجام تکالیف سخت

❑ بی توجهی معلم ب کوششهای یادگیرندگان

❑ مجبور ساختن یادگیرندگان ب رقابت باافرادی ک توانایی بیشتری نسبت ب خود دارند

❑ مجبور کردن دانش اموزان ب ساکت نشستن و گوش کردن ب سخنرانی خسته کننده معلم

❑ مجبور ساختن یادگیرندگان ب انجام کارهای تحقیرآمیز و دور از حیثیت آنان

این فایل رایگان است راضی ب کپی برداری برای فروش نیستم

آرینا پناه

۵ به دانش آموزان مسائل و تکالیفی بدهید که نه خیلی ساده و نه خیلی دشوار باشند
افراد دارای انگیزش پیشرفت ب سراغ تکالیفی می روند که مستلزم قدری خطر کردن است این نوع تکالیف اگر ب درستی انجام پذیرند منجر ب افزایش احساس اعتماد ب نفس در یادگیرنده میشود اما تکالیف بسیار آسان ب چنین احساسی نمی انجامند و تکالیف بسیار دشوار نیز غالباً ب شکست و ناکامی فرد منجر میشود پس سطح تکالیف باید منطبق با توانایی یادگیرنده باشد

یادگیرندگان زمانی از بیشترین میزان انگیزش برای یادگیری برخوردارند که سطح چالش انگیزی تکالیف یادگیری متوسط باشد

۶ تا آنجا که ممکن است مطالب درسی را به صورت معنی دار و در ارتباط با موقعیت های واقعی زندگی ارائه دهید، و در حد امکان در انجام فعالیتهای آموزشی به یادگیرندگان آزادی عمل بدهید.
روانشناسان انسانگرا معتقدند که انگیزه واقعی انسانها در یادگیری انگیزه درونی و خودجوش آنهاست.
یکی از شرایط مهم آموزش آفرینندگی ایجاد فضای آزاد یادگیری و تشویق یادگیرندگان ب اظهار عقاید و اندیشه های خود و تشویق آنها ب استفاده از روشهای اکتشافی و ابداعی یادگیری است

۷ از مشوق های بیرونی و درونی استفاده کنید

۸ مشوق درونی به جنبه های از فعالیت یادگیری گفته می شود که مورد علاقه یادگیرنده اند و لذا به خودی خود خاصیت انگیزشی دارند

۹ مشوق بیرونی به پاداش ها و تقویت کننده هایی که نسبت به فعالیت یادگیری جنبه بیرونی دارند. مانند نمره خوب و ستایش گفته میشود

برای ایجاد و افزایش انگیزش درونی دانش آموزان پیشنهادهایی شده از جمله ۱۰

□ بدادن فرصتهای فراوان در محدوده برنامه درسی برای تصمیم گیری درباره آنچه دانش آموزان یاد خواهند گرفت و

چگونگی یادگیری آنها خودمختاری را در آنان تشویق کنید

□ تکالیف یادگیری را متناسب باتوانایی هریک از دانش آموزان انتخاب کنید

□ تا آنجا که میتواند از پروژ های همراه با فعالیت استفاده کنید و ب دانش آموزان درباره پیشرفتشان بازخورد فوری دهید

این فایل رایگان است راضی ب کپی برداری برای فروش نیستم

آرینا پناه‌ی

- از فعالیتهای واقعی و اصیل استفاده کنید یعنی فعالیتهایی که با زندگی واقعی مرتبط اند
- در صورت امکان فعالیتهای را با نیازهای دانش آموزان جور کنید
- یادگیری جنبه شخصی بدهید و سعی کنید دانش آموزان ب صورت هیجانی یا عاطفی درگیر فعالیت یادگیری بشوند
- از دادن تکالیف یادگیری خسته کننده و آزارنده اجتناب کنید

جدول ۹-۱ بدهای نسبت دادن و دلایل دانش آموز برای شکست در آزمون (وولفک، ۲۰۰۴، ص ۳۵۴ و سانتروک، ۲۰۰۴، ص ۴۳۳)

دانش آموزان برای شکست در یک امتحان دلایل گوناگونی ارائه می دهند. در زیر هشت دلیل را که معرف هشت ترکیب از مکان کنترل، وضعیت پایداری، و مسئولیت پذیری (قابلیت کنترل) هستند می بینید.	
دلیلی که دانش آموز برای شکست می آورد	ترکیب اسندهای علی
کمی استعداد	درونی-پایدار-غیر قابل کنترل
تنبلی همیشگی	درونی-پایدار-قابل کنترل
تمارض در روز امتحان	درونی-ناپایدار-قابل کنترل
درس نخواندن برای این امتحان	درونی-ناپایدار-قابل کنترل
غرض ورزی معلم	بیرونی-پایدار-غیر قابل کنترل
بدشانسی	بیرونی-ناپایدار-غیر قابل کنترل
کمک نکردن دوستان	بیرونی-ناپایدار-غیر قابل کنترل
سخت بودن کارهای یک مدرسه سخت گیر	بیرونی-پایدار-غیر قابل کنترل

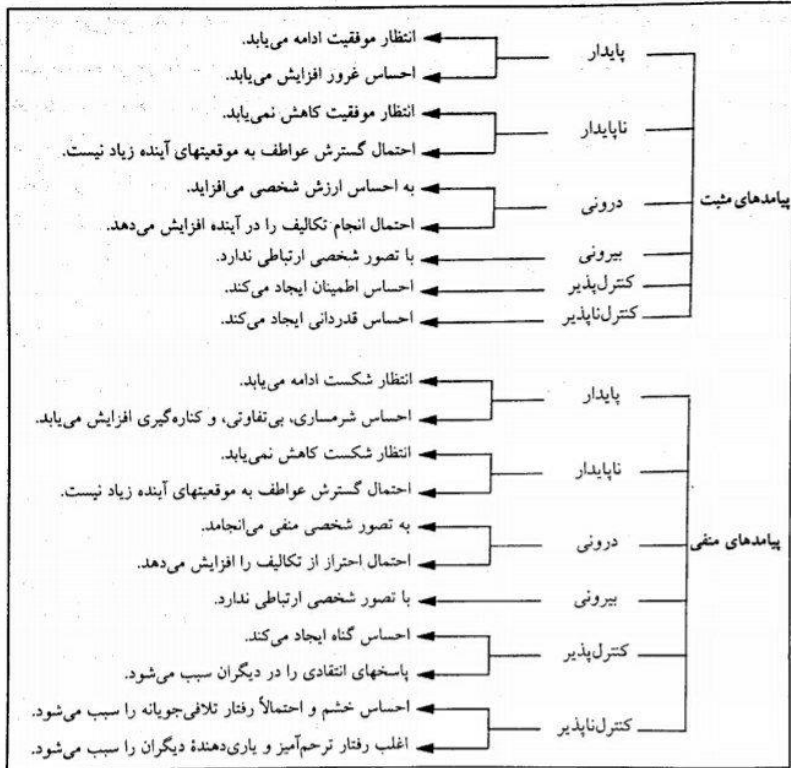
این فایل رایگان است راضی ب کپی برداری برای فروش نیستم

آرینا پناه‌ی

جدول ۹-۲. بُدهای نسبت دادن مربوط به اسنادهای دانش‌آموزان (اقتباس از اثر فتسکو و مککلور، ۲۰۰۵، ص ۱۷۷)

اسناد	مثال	مکان کنترل	وضعیت پایداری	کنترل‌پذیری
شانس	موفقیت: "خوب شد معلم دربارهٔ قانون بویل سؤال نپرسید." شکست: "اگر شب امتحان مریض نشده بودم نمرهٔ خوبی می‌گرفتم."	بیرونی	ناپایدار	غیر قابل کنترل
دشواری تکلیف	موفقیت: "امتحانات آسان‌اند؛ من همیشه در این‌گونه امتحانها نمرهٔ خوب می‌گیرم." شکست: "من این زبان را نمی‌فهمم؛ چرا شکسپیر به زبان انگلیسی معمولی آثارش را نوشته است؟"	بیرونی	پایدار	غیر قابل کنترل
توانایی ذاتی	موفقیت: "مطمئنم که در ارکستر مدرسه اجرای خوبی خواهم داشت. من استعداد موسیقی‌ام خوب است." شکست: "من انتظار این نمره را داشتم. سبک یادگیری دیداری من با سخنرانیهای این معلم سازگار نیست."	درونی	پایدار	غیر قابل کنترل
کوشش	موفقیت: "چه خوب شد که دیشب در خانه ماندم و خودم را برای امتحان آماده کردم. واقعاً زحماتم جبران شد." شکست: "وقت زیادی صرف حفظ کردن اسمها و تاریخها کردم؛ مطالب را به صورت استنباطی یاد نگرفتم."	درونی	ناپایدار	قابل کنترل

شکل ۹-۳ تأثیر ویژگیهای اسنادی در رابطه با پیامدهای مثبت و منفی (بل-گودلو، ۱۹۸۶، ص ۲۸۶)

این فایل رایگان است راضی ب کپی برداری برای فروش نیستم

آرینا پناه

تست فصل نهم پرورشی

۱.....:به نیروی ایجاد کننده، نگهدارنده و هدایت کننده رفتار گفته میشود.

۱) (انگیزه ۲) (انگیزش ♥♥)

۳) (سایق ۴) (غریزه)

۲. در کدام یک از گزینه های زیر سخنی از کمبود و کاستی نیست؟

۱) (نیاز به عزت نفس یا احترام به خود

۳) (نیاز به امنیت

۲) (نیاز به عشق و تعلق

۴) (نیاز به خودشکوفایی ♥♥)

۳. افرادی که دارای انگیزه هستند از تکالیف چالش برانگیز میگزینند.

۱) (خودشکوفایی ۲) (اجتناب از شکست ♥♥)

۳) (پیشرفت ۴) (اسناد

۴. در رویکرد شناختی انگیزش، کدام عامل نقش مهمتری را ایفا میکند؟

۱) (انگیزش درونی ♥♥)

۲) (انگیزش بیرونی

۳) (مشوقها

۴) (گزینه های ۱ و ۳

این فایل رایگان است راضی ب کپی برداری برای فروش نیستم

آرینا پناه‌ی

۵. کدامیک از عوامل زیر به عنوان تعیین کننده‌ی پیامدهای عاطفی موفقیت و شکست در یادگیرندگان مطرح است؟

۱ (نسبت دادنهای علی ♥♥)

۲ (توانایی ذاتی)

۳ (کوشش و تلاش یادگیرنده)

۴ (مفهوم خودکارآمدی)

۶. مهمترین نیازهای انسان کدام است؟

۱) (نیاز به امنیت)

۲ (نیاز به عشق و تعلق)

۳ (نیازهای جسمی ♥♥)

۴ (نیاز به عزت نفس)

۷. واضح نظریه منبع یا مکان کنترل چه نام دارد؟ (آزاد ۸۵)

۱) واینر ۲ هاینر

۳) (روتر ♥♥) ۴ (گریندر)

۸. یکی از مهم ترین نظریه پردازان انسان گرا که انگیزش را باتوجه به نیازها توضیح داد که بود؟

۱. ابندورا ۲. ب. مازلو ۳. پیازه ۴. د. برونر

۹. اصطلاح وابسته به نیاز کدام است؟

الف. بالندگی ب. رشد ج. هدف د. سایه

این فایل رایگان است راضی ب کپی برداری برای فروش نیستم

آرینا پناه‌ی

۱۰. یکی از مفاهیم نزدیک ب مفهوم انگیزش در رویکرد شناختی کدام است؟

الف. انگیزش بیرونی ب. انگیزش شایستگی ج. انگیزش محیطی د. انگیزش فیزیولوژیکی

۱۱. کدام مورد از ویژگی های افراد خود شکوفا نیست؟ صفحه ۲۴۵ کتاب سیف
الف. داشتن درک درست از واقعیت

ب. خودمحور بودن

ج. طبیعی بودن

د. علاقمندی ب تنهایی و خلوت

۱۲. مهم ترین و اشکارترین نیازهای انسان کدامند؟

الف. عزت نفس ب. خودشکوفایی ج. فیزیولوژیکی د. عشق و احترام

۱۳. از بعد های سه گانه ی نسبت دادن کدام مفهوم از اهمیت بیشتری برخوردار است؟
الف. هنجاریابی ب. مکان کنترل ج. کنترل پذیری د. وضعیت پایداری

۱۴. در کدام یک از گزینه های زیر سخنی از کمبود و کاستی نیست؟

الف. نیاز ب عزت نفس ب. نیاز ب امنیت ج. نیاز ب عشق د. نیاز ب خودشکوفایی

۱۵. کدام یک از نظریه های مربوط ب انگیزش را میتوان بعنوان تغییر در ضربان قلب و فعالیت مغزی و تنفس تعریف کرد؟

الف. نظریه انتظار ضربدر ارزش

ب. نظریه برانگیختگی

ج. نظریه انگیزش پیشرفت

د. نظریه پیوندجویی

این فایل رایگان است راضی ب کپی برداری برای فروش نیستم

آرینا پناه